

עבודת השם

פרשת "צו"

והכונה היא, לעניין שנוי בגדי שבת. שכשם שהכהן לא היה לובש בשעות העבודה אותם בגדים שבהם היה מוציא את הדשן אלא לבש בגדים אחרים יותר נאים ויותר נקיים, כך גם בשבת יש לבוש בגדים נאים ונקיים יותר מימי חול. (מהרא"ש)

ודרשו רבותינו בתלמוד (שבת ק"ג) על הפסוק "וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכבוד וכבודו מעשות דרכיך" וגו', "שלא יהיה מלבושך של שבת כמלבושך של חול", כי על ידי הבגדים הנאים האדם מכבד את השבת ובוהו הוא מכבד את השם יתברך כי הוא ציוונו לכבד השבת, וכמו שאם אדם הולך לחתונה מחליף את בגדיו לנאים ומכובדים יותר לכבוד החתן והכלה, כן צריכים אנו להחליף בגדים נאים ומכובדים לכבוד שבת מלכתא. (לבוש יוסף)

מסופר ברבי יהונתן אייבשיץ שהיה קטן היה נוהג לטעום את המאכלים בערב שבת והנה פתח את אחד הסיידים וטעם איזה עוף גדול ומשובח. הגיע זמן סעודת שבת ואימו של הרב יהונתן מזגה את האוכל למשפחה התבוננה בסיר של העופות ונדהמה, מנהג היה שאת העוף הגדול ביותר מקבל האבא והעוף נעלם. שאלה על אודות העוף ואף אחד לא עונה. היא כבר מיד הבינה מי שיכול לעשות את הקונצ'ים האלו זה רק יהונתן הקטן. כעסה אימו ואמרה נו זה יפה ככה לעשות לאבא, לאכול את העוף הגדול. אמר יהונתן אני קיימתי מצוות טעימה בערב שבת, מה עשיתי? אמר לה אביו, עזבי אותו, סה"כ הוא מקיים את המצווה טועמיה חיים זכו. ענתה אימו טועמיה נאמר ולא לאכול כזה עוף גדול. ענה לה יהונתן הקטן אך גם נאמר ואוהביה גדולה בחרו. וכל המשפחה פרצה בצחוק שזוכר לדורות.

"לא תאפה חמץ, חלקם נתתי אתה מאשי; קדש קדשים הוא, כחטאת וכאשם." (צו י.) בפרשיות ויקרא צו אנו קוראים על המנחות, ומוצאים אנו שיש הקפדה שלא יהיו חמץ, כי שנאמר: "כל המנחה אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ" (ויקרא, ויקרא ב"א) ונאמר: "לא תאפה חמץ חלקם וגו'" (ויקרא צו י.). החמץ שאור מסמל את יצר הרע, ובעיקר את הגאווה נפיחות. וזאת אסור להקטיר במנחות. מכיוון שבשנה מעוברת פרשת צו היא בסביבות פורים וכחודש לפני חג הפסח, על כן נדבר מעניינים הקשורים לזמן זה.

מובא בגמרא (תענית כט ע"א) אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב: כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה, כך משנכנס אדר מרבין בשמחה. ואומר רש"י (ד"ה משנכנס אדר) ימי ניסים היו לישראל פורים ופסח, ע"כ.

"צו את אהרן ואת בניו לאמר, זאת תורת העולה." (ויקרא צו י"ב) ואמרו חז"ל אין צו אלא לשון זירוז, זה תפקיד האדם הישר היודע כיצד להתנהג בחיים. ומי כחכם היודע פשר דבר, מתי להשתמש בזריות ומתי בעצלות כלומר, מתי להשתמש בתפקיד הדם שבו הנותן לאדם את מידת הזריות, ומתי להשתמש בחלב שבו הנותן את מידת העצלות. אמנם החוטא משתמש בהם להיפך, במקום שצריך זריות כגון, עשיית המצוות לא עושה אותם ומשתמש במידת העצלות, ואילו לעשיית עבירות הוא זרז כלומר, משתמש במידת הזריות ולכן יוצא שאדם זה חטא בזריות וחטא בעצלות, שלא ידע כיצד להשתמש בהם, ולכן חוטא זה שחטא בשניהם עליו להביא קרבן להוציא ממנו את הדם ולזרוק אותו על גבי המזבחה, לתקן את מידת הזריות שחטא בהם ולהוציא את החלב הרומז למידת העצלות שלא ידע כיצד להשתמש בהם, וזה היה ראוי לעשות בגופו שחטא, אמנם ה' חס עליו וציווה שיביא קרבן כיוון שהיה בשוגג, ויוציא ממנו את הדם שהיה ראוי להביא מעצמו ויכפר לו.

יוצא שעיקר הקורבנות באו לכפר ולתקן את מידת הזריות שלא רע להשתמש בה כהוגן והשתמש בה לרעה, כי רק על לא תעשה חייב להביא קרבן, כי זה מעיד על חטאו שקם והודרו לעשות עוונות, אמנם מצות עשה שלא עשה אין צורך בקרבן כי זה לא מעיד כל כך על זדונו הרע שהרי ישב ולא עשה מצווה ואין בו כל כך אשמה אם שגג. יוצא מזה שכל הקורבנות באים על שחטא במידת הזריות ולכן התורה כתבה בלשון "צו" להראות שכל קרבן בא על הזריות שנכשל בה והשתמש בה לרעה, ולכן על אהרון להודרו ולתקן את מידת הזריות שנכשל בה העם. (קול יהודה)

"ויפֿשט, אֶת־בְּגָדָיו, וְלָבַשׁ, בְּגָדִים אֲחֵרִים;" (צו י"ד) תנא דבי רבי ישמעאל (שבת קיד) לימדך התורה דרך ארץ, בגדים שבישל בהן העבד קדידה לרבו אל ימוזג בהן כוס לרבו.

18:37	כניסת השבת
19:36	צאת השבת
18:59	שקיעה
20:11	ר. תם
6:36	הנץ

הפטרה: "ויחיה דבר ה'"

וצריך להבין את המאמר הזה, מדוע חז"ל מקשרים בין מיעוט השמחה בחודש אב בגלל תשעה באב שהוא יום החורבן, לריבוי השמחה בחודש אדר בגלל פורים? ואם חז"ל משווים זאת על ידי שאומרים: "כשם", זאת אומרת שישנו איזושהו מנגנון משותף או סיבה דומה, שאותה סיבה הגורמת למיעוט השמחה בחודש אב, היא הגורמת לריבוי השמחה בחודש אדר. וכמו כן צריך להבין את דברי רש"י, מה הקשר של שמחת חג הפסח לימי השמחה של חודש אדר? סיבת מיעוט השמחה בחודש אב היא חורבן הבית, שנגרם על ידי חטא המרגלים, כפי שאומרת הגמרא (תענית כט ע"א) לאחר שחזרו המרגלים מארץ ישראל והוציאו דיבת הארץ רעה, אומר הכתוב: "ותישא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא" (במדבר, שלח יד, א) אמר רבה אמר רבי יוחנן: אותו הלילה ליל תשעה באב היה, אמר להם הקדוש ברוך הוא: אתם בכיתם בכייה של חינוס ואני קובע לכם בכייה של דורות, ע"כ. ובספר הזוהר פרשת שלח נאמר: "וישלח אותם משה" (במדבר, שלח יג יז) כולם היו צדיקים וראשי ישראל, אבל הם

נטלו לעצמם עצה רעה, שאמרו: אם יכנסו ישראל לארץ-ישראל יעבירו אותנו מלהיות ראשים, וימנה משה ראשים אחרים, שהרי אנו זכינו להיות ראשים רק במדבר, אבל בארץ לא נזכה, ע"כ. לפי דברי הזוהר, כשלו המרגלים היה הגאווה והכבוד, שמא יוחלפו בארץ ישראל. בגלל הגאווה והכבוד החמץ, היו מוכנים להוציא דיבת הארץ רעה ובלבד שישאר עם ישראל במדבר ששם יהיה להם את הכבוד. רדיפת כבוד זו גרמה לפירוד בעם ישראל עצמו ובין עם ישראל לארצו. כמו כן זה גרם לחורבן בית המקדש, כשניטל הכבוד מעם ישראל בארצו, וגרם לגלות עם ישראל מארץ ישראל.

רדיפת הכבוד שגורמת לפירוד ואשר גרמה לחורבן הבית בחודש אב, אותה סיבה בצורה הפוכה של אחדות ואהבה ושריפת הגאווה, היא הגורמת לשמחה משכנס אדר. ומה עושים אז? מגיעים ימי פורים ופסח, בפורים היה אחדות בקבלת התורה מחדש על ידי "קיימו וקבלו" היה אחדות על צום שלשה ימים. לפיכך זוכים בימי הפורים למצוות של אהבה ואחדות וביטול הגאווה מצווה של מתנות לאביונים ומשלוח מנות איש לרעהו. (אור חדש)

סיפור בהמשכים "ניקוי האמת" חלק א.

בביתו של החסיד הנדיב זאב-וולף, מהעיר סאנוק שבגליציה, הייתה שרויה דאגה רבה. מחלה קשה קפצה עליו ומצבו הידרדר מיום ליום. רופאים מפורסמים, מקראקוב ומוורשה, הוזעקו למיטתו. הם נגנו לו את מיטת התרופות, אולם הכול היה ללא הועיל. מצבו החמיר והלך. בשעה קשה זו הרבה הציבור בתפילות בעבורו, ובמיוחד כל מי שזכו למתת-ידו הנדיבה. גם זאב-וולף התפלל ככל שהיה מסוגל. הוא ביקש שמעשי הצדיק הרבים שעשה ימליצו טוב בעדו. באותם ימים הפציע בשמי החסידות אורו של רבי צבי-הירש מרימנוב. בימי בחרותו של זאב-וולף, כאשר הסתופף בצילו של רבי מנחם-מענדל מרימנוב, היה רבי צבי-הירש משרתו של הרבי. כל מעשיו היו תמיד בהצנע לכת ולא רבים עמדו על גדלותו. לאחר הסתלקות רבו הלך רבי יהודי, עיה הוא קובע את הסכום ששל האיש לתת מחסידיו. שתיים-עשרה שנים עברו, וגם רבי נפתלי נסתלק. עתה כבר התקשה רבי צבי-הירש להסתתר מאחורי מעטה של חסיד פשוט. כאשר רבו הפצרות החסידים, נעתר והחל להנהיג עדה בישראל. רבי צבי-הירש נהג לסובב בעיירות, קיבל יהודים והעניק להם עצה וברכה. דרך מיוחדת הייתה לו: כאשר יהודים לפניו יהודי, עיה הוא קובע את הסכום שעל האיש לתת. לעיתים השית על איש עשיר סכום פעוט ועל יהודי עני סכום גבוה. הדבר היה לפלא. והנה נודע כי רבי צבי-הירש עובר בעיר סאנוק. בני משפחתו של זאב-וולף החולה מיהרו אל אכסנייתו לבקש את ברכתו. הקשיב הצדיק לדבריהם ואמר: "עליכם לתת לצדקה שנים-עשר אדומים זהב". בני משפחתו של זאב-וולף הוכו בתדהמה. זה היה סכום עצום. מדוע הצדיק דורש סכום גדול כל-כך? הם העזו להעלות את תמיהתם לפני הצדיק, והוא השיב להם: "נאמר בתורה 'ולא תנונו איש את עמיתו'. והלוא כבר נאמר קודם לכן 'אל תנונו איש את אחיו'. אלא יש לפרש זאת כך: התורה רומזת גם 'לאמיתו' (ע' מתחלפת באד'). משמעות הדבר, שגם 'אמתו' שלו, המעשים הטובים שהאדם עושה, צריכים להיות נקיים מהונאה. פעמים האדם עושה מעשים טובים, אך הם מלאים פניות אישיות וכוונות שאינן לשם שמים. לכן עליו להשיג שה'אמת' שלו תהיה ללא הונאה. "לא לחינם נקבתי בסכום הזה", המשיך הצדיק. "אם תואילו לנדב את הסכום שביקשתי, אוכל לעזור לאביכם". בני ביתו של זאב-וולף התקשו להבין את הקשר בין הפירוש החסידי לבין התרומה, אך האמינו בדברי הצדיק. מיד עמדו ומסרו לידו שליש מהסכום, ואת היתרה הבטיחו להשלים בקרוב. "האם אתה מזהה אותי?", פנה רבי צבי-הירש אל זאב-וולף, כאשר עמד ליד מיטתו... **המשך יבוא!**

פנית ההלכות "דין כותב בשבת" (סימן שנה)

ג. אסור לדבר בשבת כנגד מכונת טייפ באופן שקולו נקלט, אף אם הדליקו את הטייפ מערב שבת, או שהופעל על-ידי שעון שבת, שאף שאין לאסור בזה משום רושם אפילו מדרבנן, וכן אין לאסור בזה משום מכה בפטיש, מכל מקום יש בזה איסורים אחרים, כגון מוליד קול, ועוד. (ילקוט יוסף שבת כרך ה עמוד קלד, ובמהדורת תש"ד עמוד שפ)

יד. הדבר פשוט שאסור לצלם בשבת במצלמה, שמלבד איסור הבערה של מעגל חשמל והבזק האור, יש אומרים שחייב גם משום כותב. (ועוד, שבכל הפעלת כוח חשמלי גם כזה המגיע מבטרייה, גורם להוצאת ניצוץ הפורח באוויר, והוצאת ניצוץ כזה אסורה על כל פנים מדרבנן). וכן אסור לצלם במכונת צילום בשבת. אולם מצלמות שהוצבו ברחובות על מנת לאבטח את העוברים ושבים מפני מפגעים, והמצלמה פועלת באופן אוטומטי לצלם את מה שנראה ברחוב כל שעות היממה, מותר ללכת באותם רחובות בשבת, אחר שההולך שם אינו מתכוון להצטלם כלל, ואף שהוא פסיק רישיה, מכל מקום הרי אין בדבר מלאכה דאורייתא, וגם לא איכפת ליה מהצילום, לפיכך יש להתיר. (ביע אומר חלק ט' או"ח סימן זה)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
 המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
 יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
 כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"